

Valsts administrācijas
skola

LATVIJAS VIEDĀS SPECIALIZĀCIJAS STRATĒGIJAS (RIS3) IEVIEŠANA INSTITŪCIJU NODARBINĀTO ANALĪTISKĀS KAPACITĀTES STIPRINĀŠANAI

Kurss: Ievads ekonomikas attīstības stratēģijā

26.02.2019., Rīgā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Valsts administrācijas
skola

MĀCĪBU PLĀNS 26.02.2019

9.00-10.15	1. KURSA MĒRĶI. STRATĒGIJAS VEIDOŠANAS PRINCIPI. TEORIJA UN PRAKSE (Dr. Agrita Kiopa)	
10.15-10.30	Kafijas pauze (15 min)	
10.30-11.00	2. LATVIJAS RIS3 STRATĒGIJAS IZSTRĀDE (J.Salmiņš)	
11.00-11.30	3. EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TEORIJAS. PRAKTISKAIS DARBS. (I.Skribāne)	
11.30-12.00	Pārtraukums (30 min)	
12.00-12.20	4. RIS3 RĀDĪTĀJU UZRAUDZĪBA (MONITORINGS) (J.Salmiņš)	
12.20-12.30	Tehniskā pauze (10 min)	
12.30-13.25	5. INVESTĪCIJU PROGRAMMU KARTĒJUMS UN IETEKME UZ MĒRĶU SASNIEGŠANU (S.Šmīdlere)	
13.25-13.40	6. LATVIJAS VIEDĀS SPECIALIZĀCIJAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA. KOPSAVILKUMS (Dr. A.Kiopa)	

Valsts administrācijas
skola

KURSS: IEVADS EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJĀ

Kursa mērķis

Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas (RIS3) ieviešana institūciju nodarbināto analītiskās kapacitātes stiprināšanai

Kursa lektori

Dr. Agrita Kiopa, Rīgas Stradiņa universitāte

Jānis Salmiņš, Ekonomikas ministrija

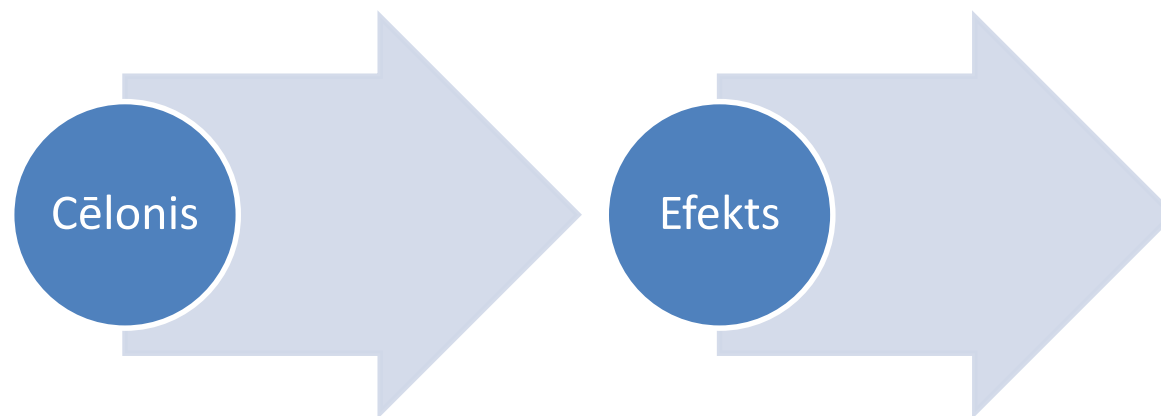
Irina Skribāne, Ekonomikas ministrija, Latvijas Universitāte

Santa Šmīdlere, Izglītības un zinātnes ministrija

Valsts administrācijas
skola

ANALĪTISKĀ KAPACITĀTE

Valsts administrācijas
skola

EKONOMIKAS IZAUGSME

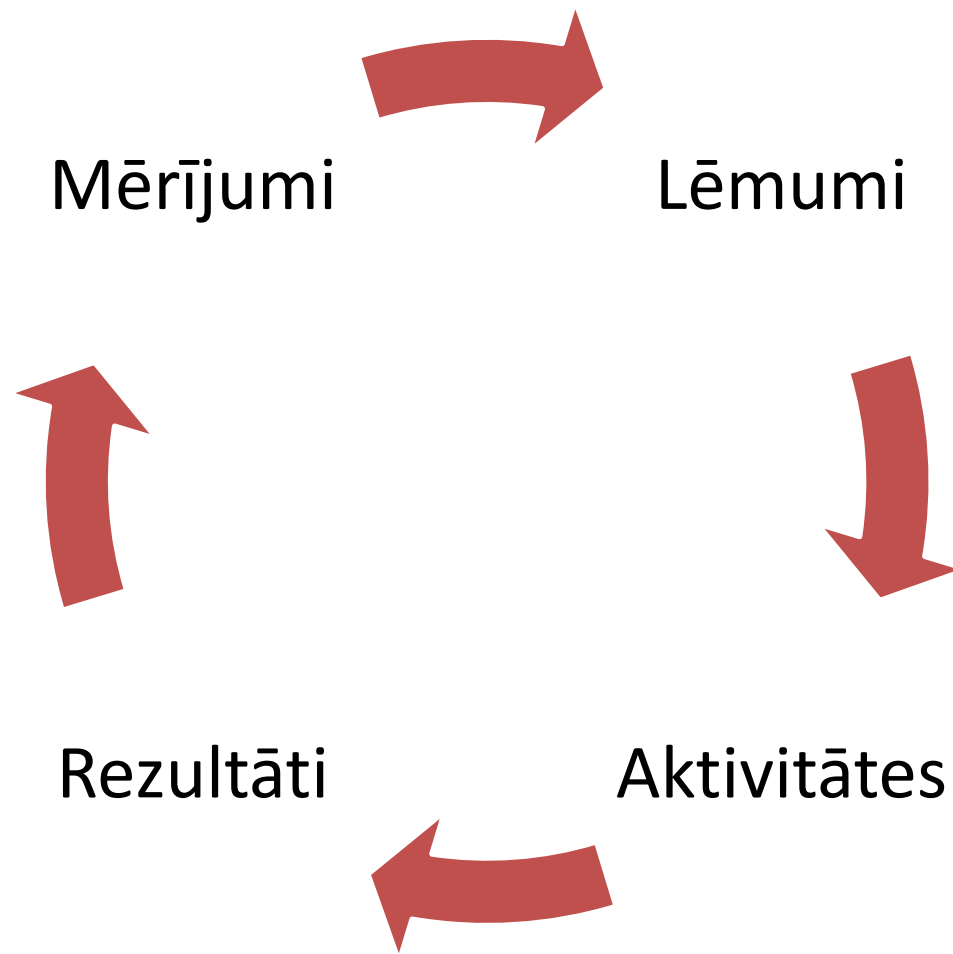

Sociālais kontrakts -> Labklājības pieaugums

Valsts administrācijas
skola

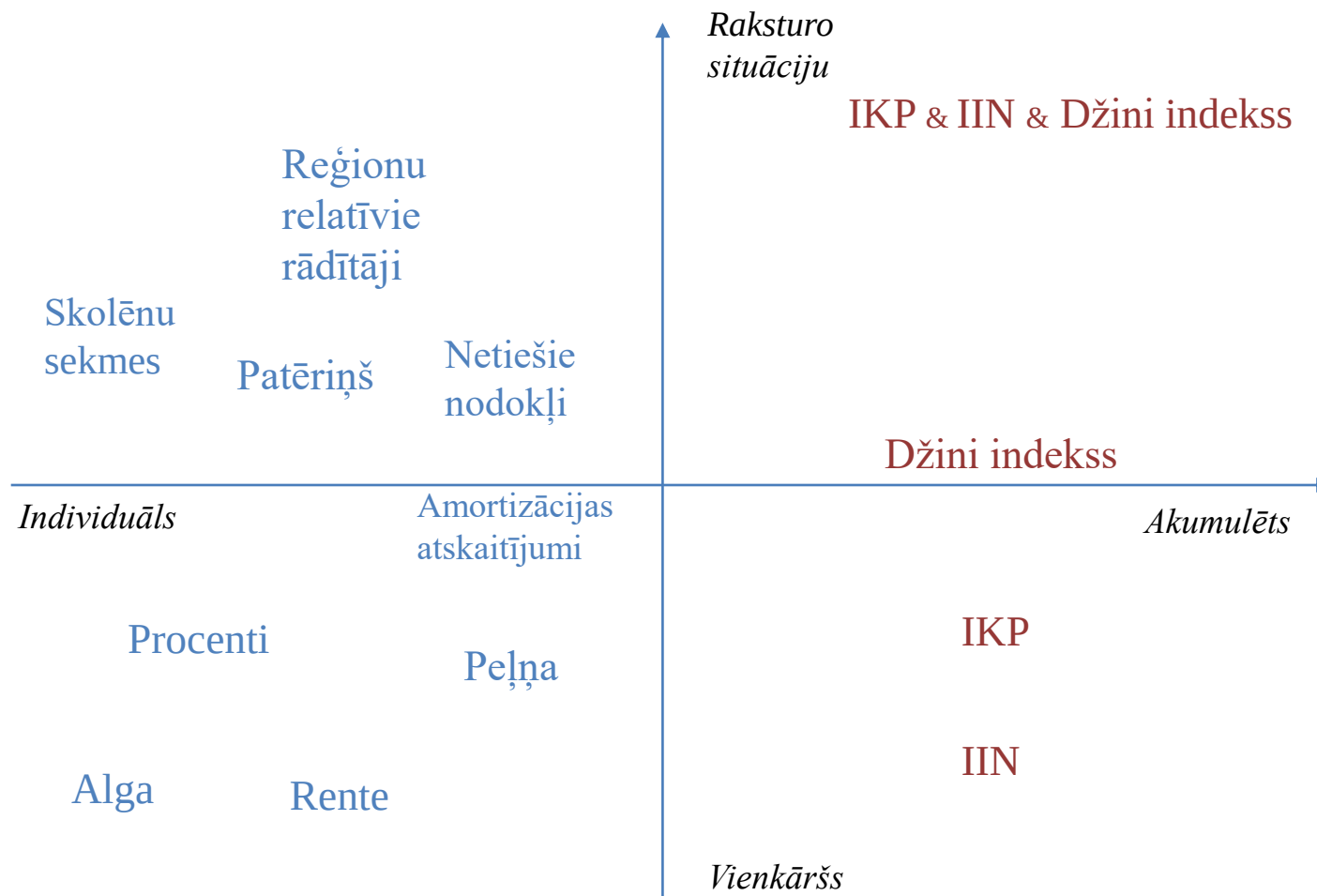
EKONOMIKAS IZAUGSME

Valsts administrācijas
skola

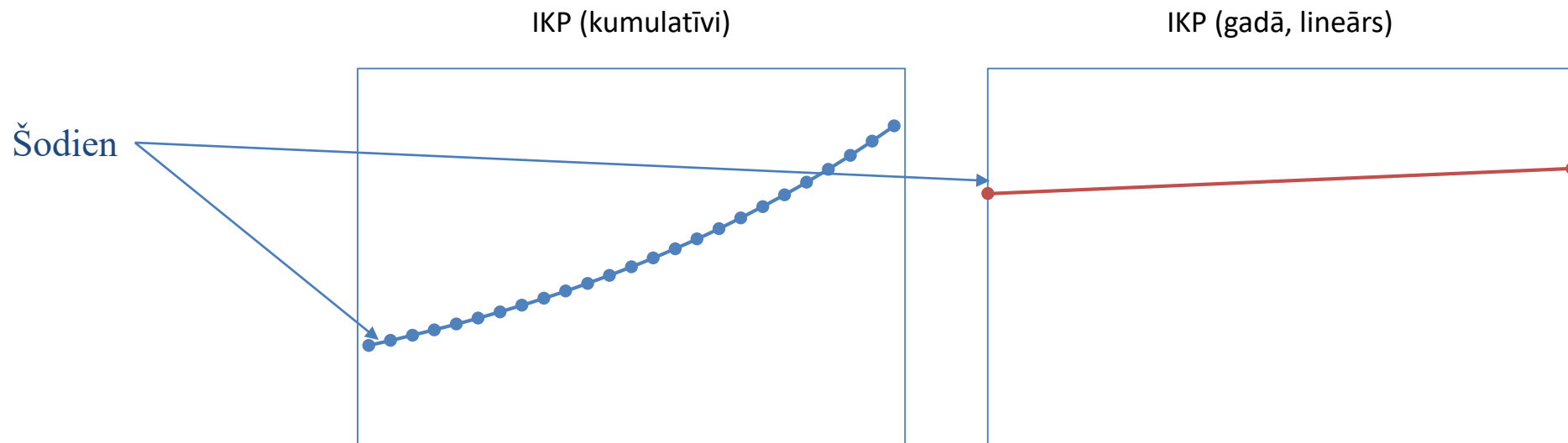
EKONOMIKAS IZAUGSME: RĀDĪTĀJI

Valsts administrācijas
skola

EKONOMIKAS IZVĒLES: IZAUGSME / STABILITĀTE

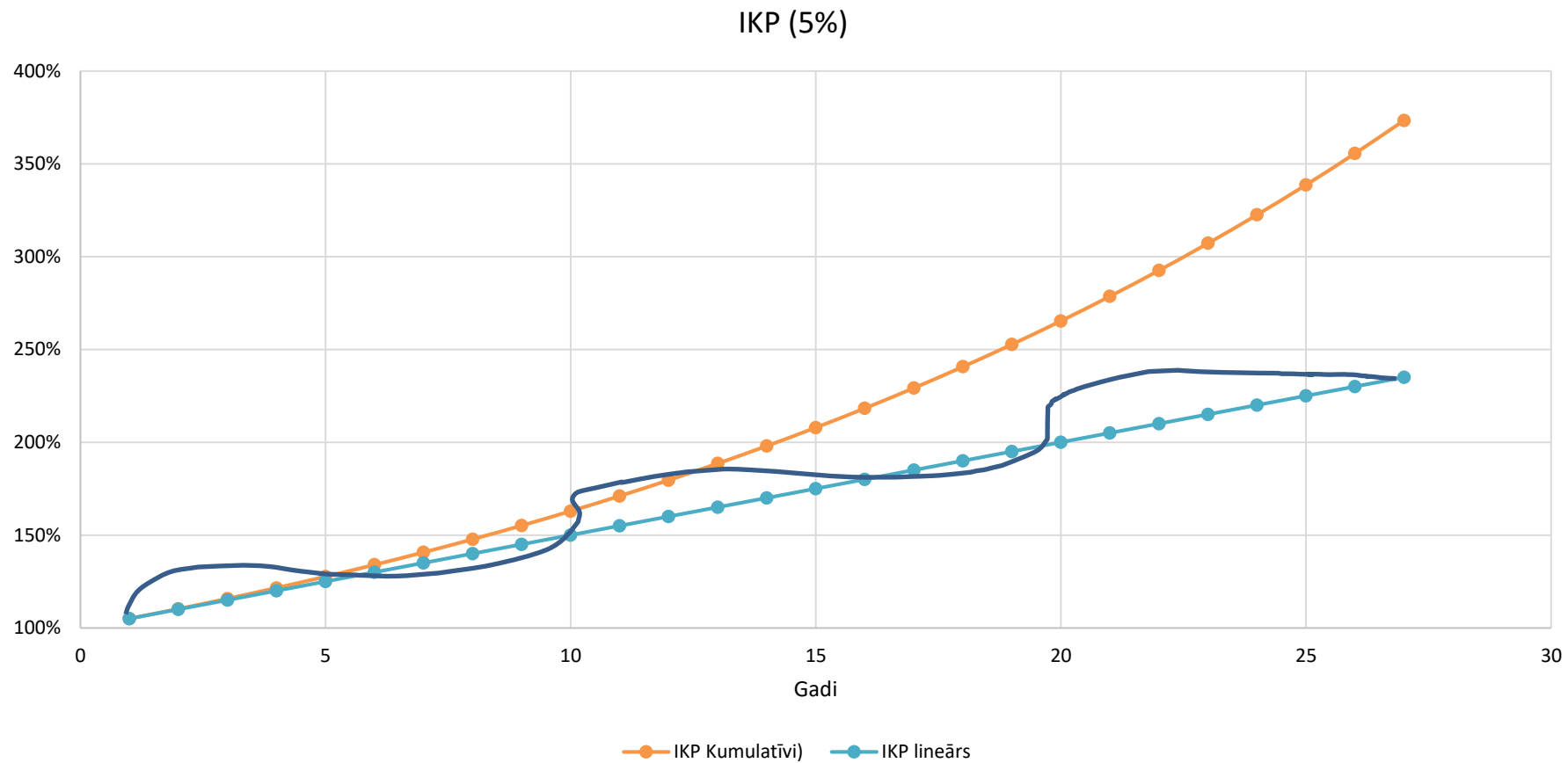

Mūsu un sabiedrības uztvere ir lineāra

Valsts administrācijas
skola

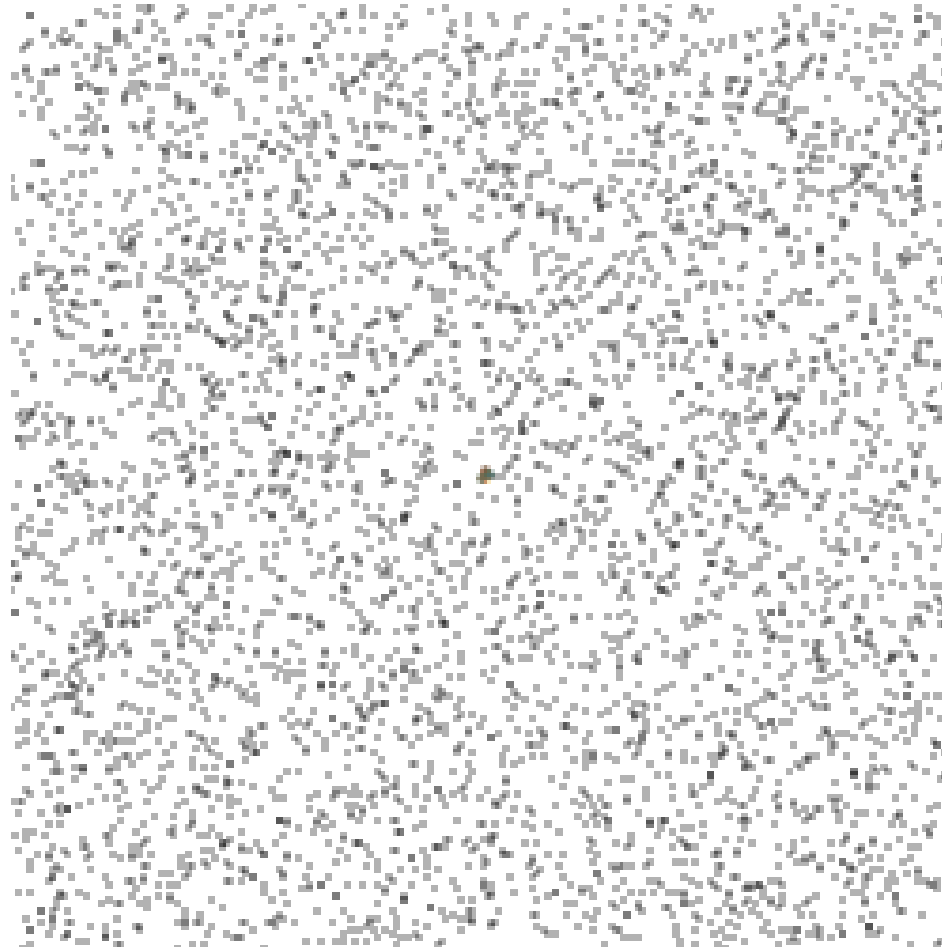
EKONOMIKAS IZVĒLES: IZAUGSME / STABILITĀTE

Valsts administrācijas
skola

VIDĒĀ SPECIALIZĀCIJA

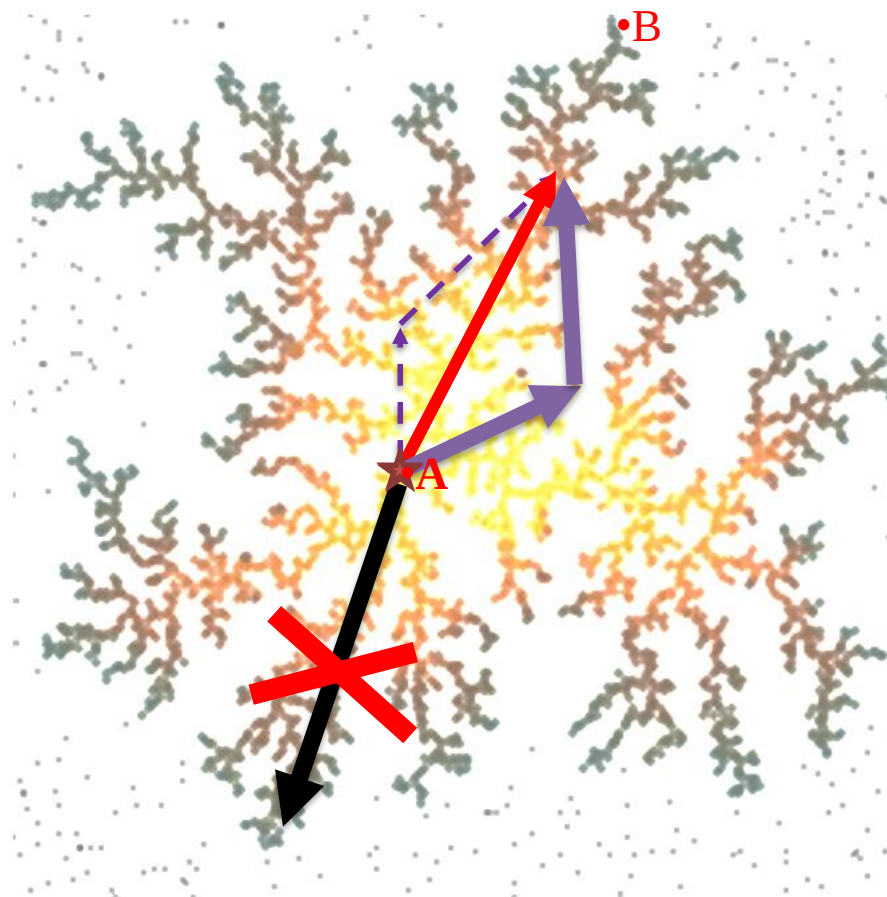
Stratēģiju veidi:

- ✓ Plānotā (*intended*) stratēģija
- ✓ Impulsu vadītā (*emergent*) stratēģija

Valsts administrācijas
skola

JĀVIRZĀS UZ PRIEKŠU NO ESOŠAJIEM LĒMUMIEM

Valsts administrācijas
skola

STRATĒGIJAS VEIDOŠANAS PRINCIPI UN IESAISTĪTĀS PUSES, TO LOMA

Dr. Agrita Kiopa

Valsts administrācijas
skola

TĒMAS ŠAI STUNDAI

Kas ir inovācijas? Kā tās notiek?

Kas ir inovāciju sistēma?

Kā ģeogrāfija ietekmē inovācijas?

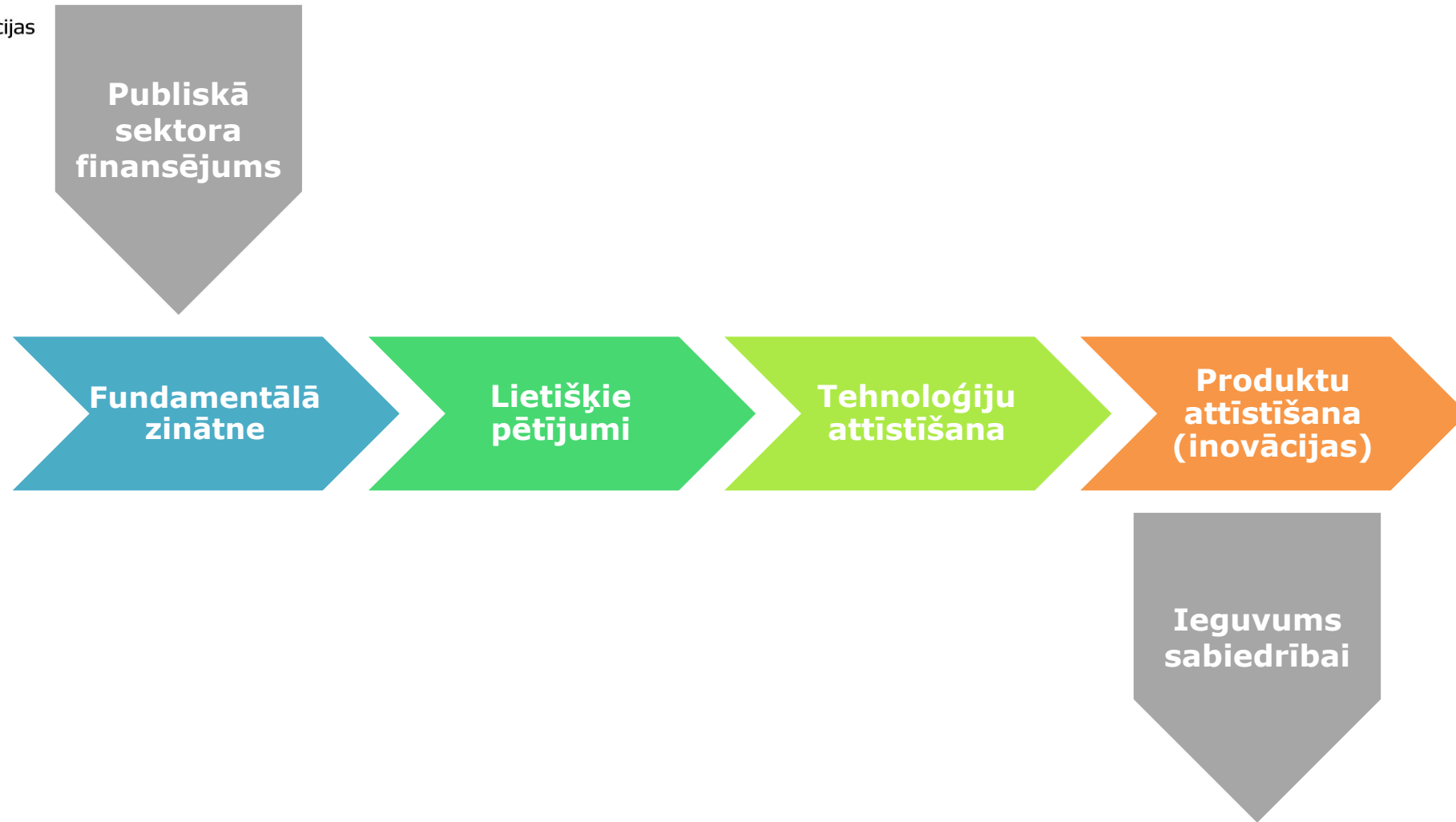
Kāda ir valsts loma inovāciju attīstībā?

Noslēguma uzdevums – kā publiskais sektors var palīdzēt reģionālajām inovācijām?

Valsts administrācijas
skola

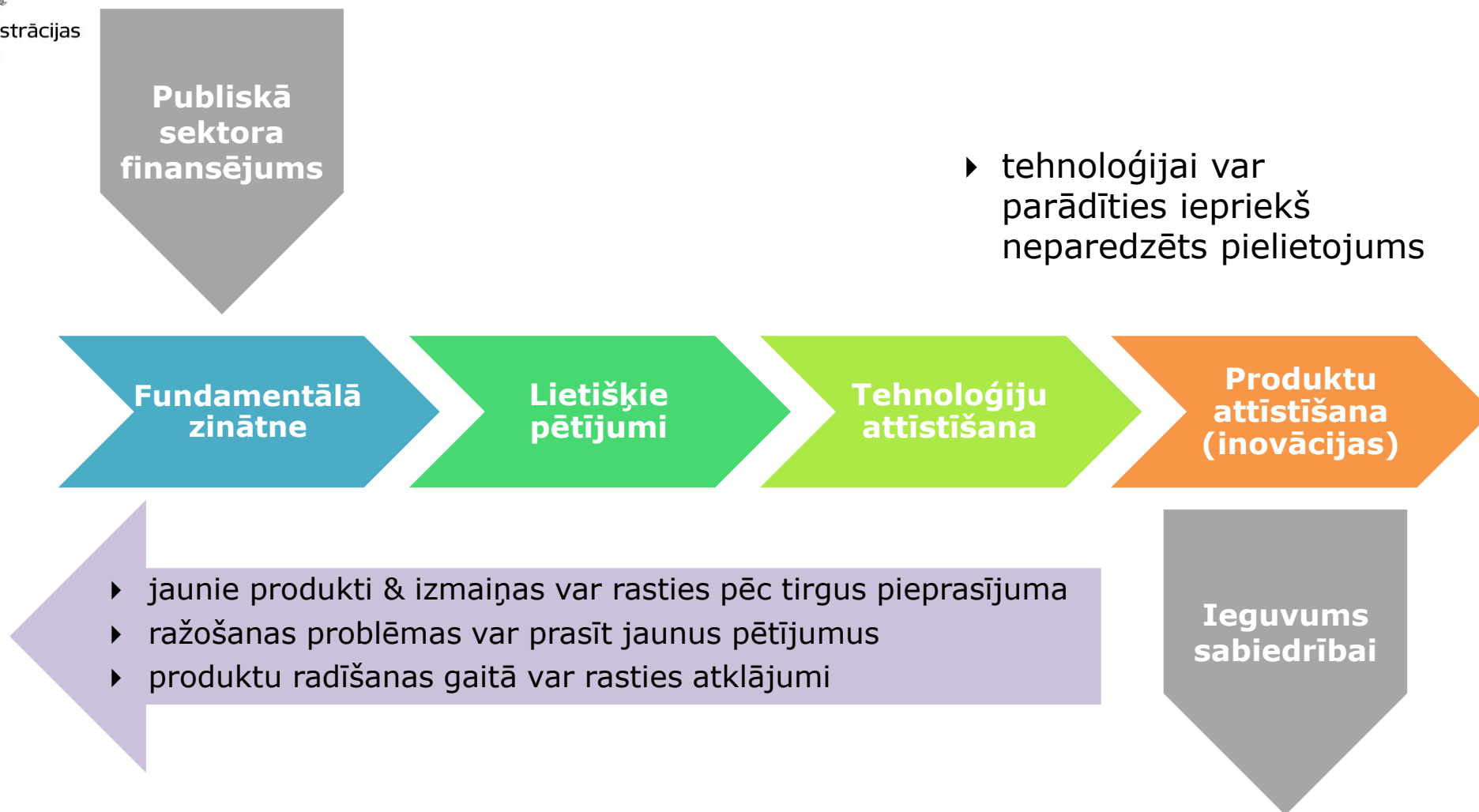
LINEĀRAIS INOVĀCIJU MODELIS

Valsts administrācijas
skola

LINEĀRAIS INOVĀCIJU MODELIS

Valsts administrācijas
skola

CITA VEIDA INOVĀCIJAS

Valsts administrācijas
skola

KĀ VEIDOJAS INOVĀCIJAS?

Radošā destrukcija:
atrisinām klienta problēmu
pilnīgi savādāk

Jauni darba paņēmieni,
bet vecais process

Izmantojam
tehnoloģijas radošā
veidā

Sākt strādāt citā jomā,
pielietot tajā savas esošās
zināšanas

Pamanīt, kādus produktus
/ procesus lieto citās
firmās, citās jomās, ieviest
savās darbībās / produktā

Mērķtiecīga dažādu prasmju un
institūciju pārstāvju sadarbība,
lai radītu ko jaunu

Starpnozaru komandas –
radošs “skats no malas”

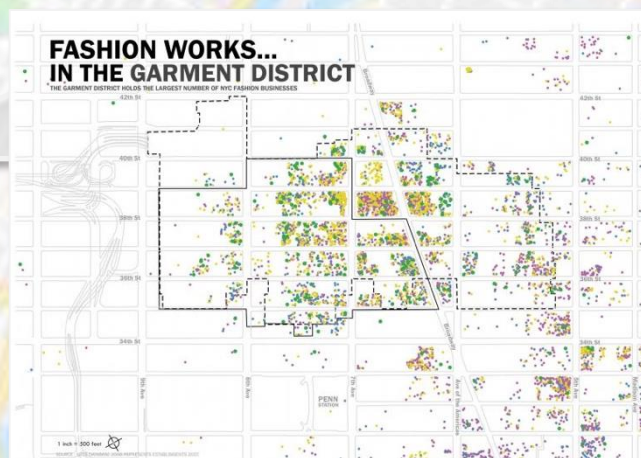
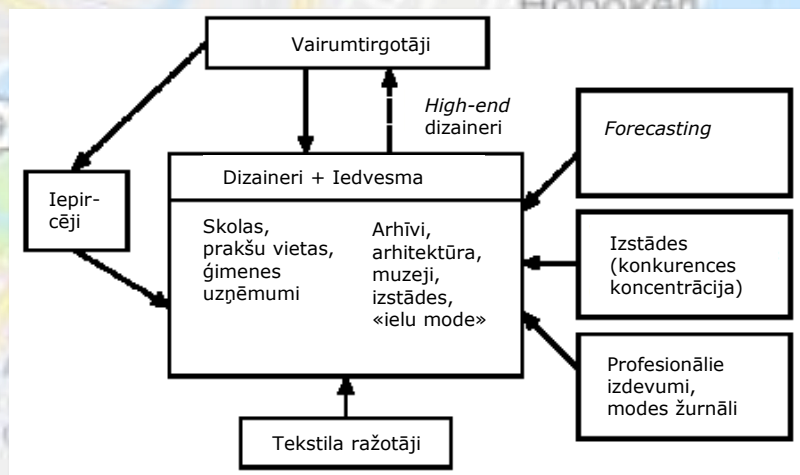

Valsts administrācijas
skola

INOVĀCIJU SISTĒMA - ŅUJORKAS MODES KVARTĀLS

Masveida ražošana,
globālā mode

Top 10 tirgotājiem
pieder **47% ASV**
apģērbu tirgus

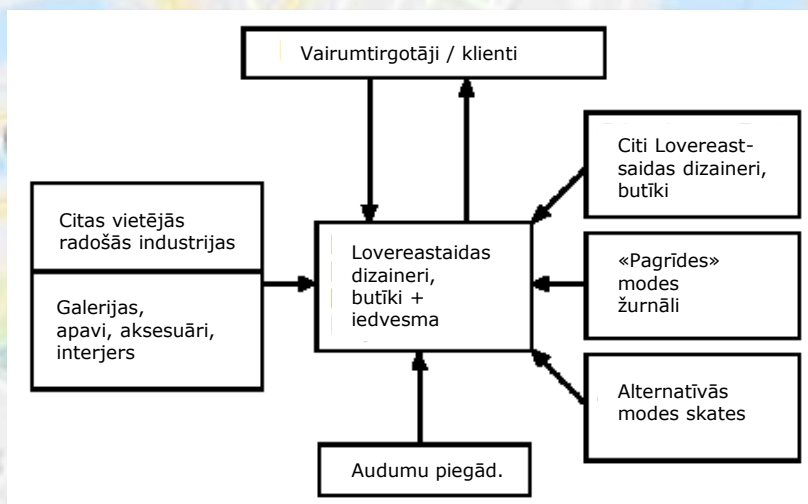
- ▶ **4000 apģērbu ražotāju**
- ▶ **Piegādātāji:** audumu rūpnīcas, pogu, piegrieztņu, aksesuāru
- ▶ **Iepircēji, loģistika, tirgotāji**
- ▶ **Speciālisti, konsultanti, forecasting**
- ▶ **Dizaina skolas, izpētes centri, R&D**
- ▶ **Finanšu institūcijas**
- ▶ **ICT, e-komercija, mediji, šovi**
- ▶ **Asociācijas, valsts institūcijas**

Valsts administrācijas
skola

INOVĀCIJU SISTĒMA - THE LOWER EAST SIDE MODES KVARTĀLS

Nelieli vietējie
ražotāji un ateljē

- ▶ Īsāks ražošanas cikls, mazāki apjomi
- ▶ Eksperimentāls un radošs dizains
- ▶ Nodarbina kontaktorus

**Lielais kvartāls no mazā
aizņemas idejas**

**Mazais kvartāls izmanto lielajā
pieejamos materiālus un
pakalpojumus**

***Underground* modes žurnāli
ietekmē lielo modi**

**Radošas idejas veido arī
patērētāji – «ielu mode».**

**Radošumu sekmē atvērta
sabiedrība, mākslas un sociālā
dažādība**

Valsts administrācijas
skola

INOVĀCIJU SISTĒMA - SILĪCIJA IELEJA

Vienuviet:

- ▶ Jau esošie uzņēmumi ar pieejamiem ekspertiem un *know-how*
- ▶ **Start-ups, spin-outs**
- ▶ Universitātes, pētniecības centri
- ▶ Kapitāls un finanšu tirgus
- ▶ IT, juridiskie un citi pakalpojumi
- ▶ **Dinamisks un dažāds darbaspēks**

Uz **sadarbību un kopīgu mācīšanos** balstīta sistēma.

Blīvs sociālais tīkls un **atvērts darba tirgus** veicina uzņēmējdarbību un eksperimentēšanu.

Valsts institūciju, ražotāju, dizaineru vidū pastāv **horizontāla komunikācija, neformāla ikdienas sadarbība**.

Vide ļauj **ātri reaģēt** uz tirgus izmaiņām.

Valsts administrācijas
skola

INOVĀCIJU SISTĒMA - ATTĀLUMAM IR NOZĪME!

Racionālie iemesli:

- ▶ mazākas loģistikas izmaksas
- ▶ mazākas valodas un regulējuma barjeras
- ▶ iespēja biežāk satikties un saskaņot darbus

Netveramie (*tacit*) iemesli:

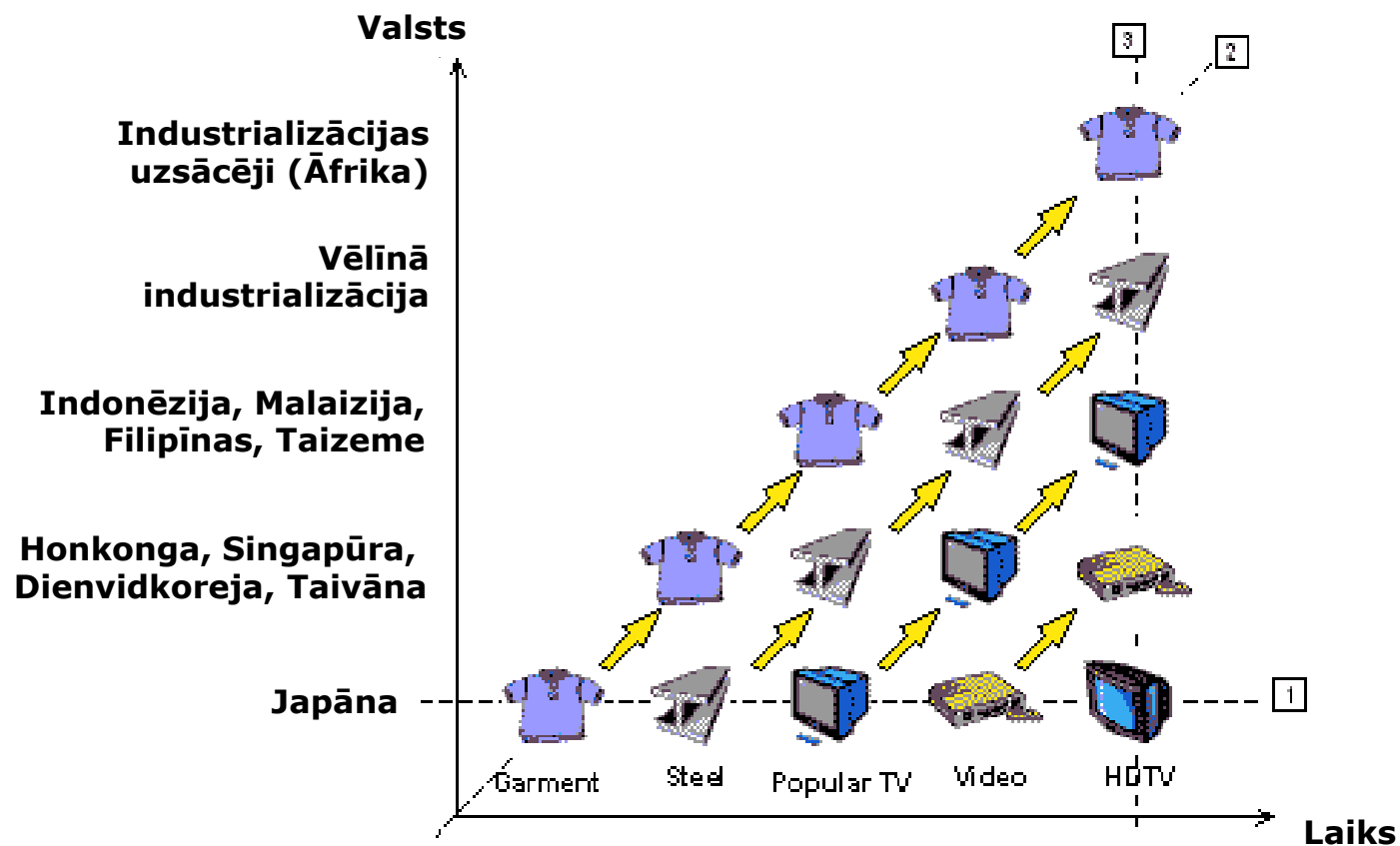
- ▶ zināšanas "kā darīt lietas" un efektīvas lokālās prakses
- ▶ saistītās zināšanas "pārplūst" starp kompānijām
- ▶ zināma partneru reputācija
- ▶ vieglāk atrast "right match"

Valsts administrācijas
skola

VAI VARAM INOVĒT JEBKURĀ VIRZIENĀ? (IEROBEŽOTAIS ATTĪSTĪBAS CEĻŠ)

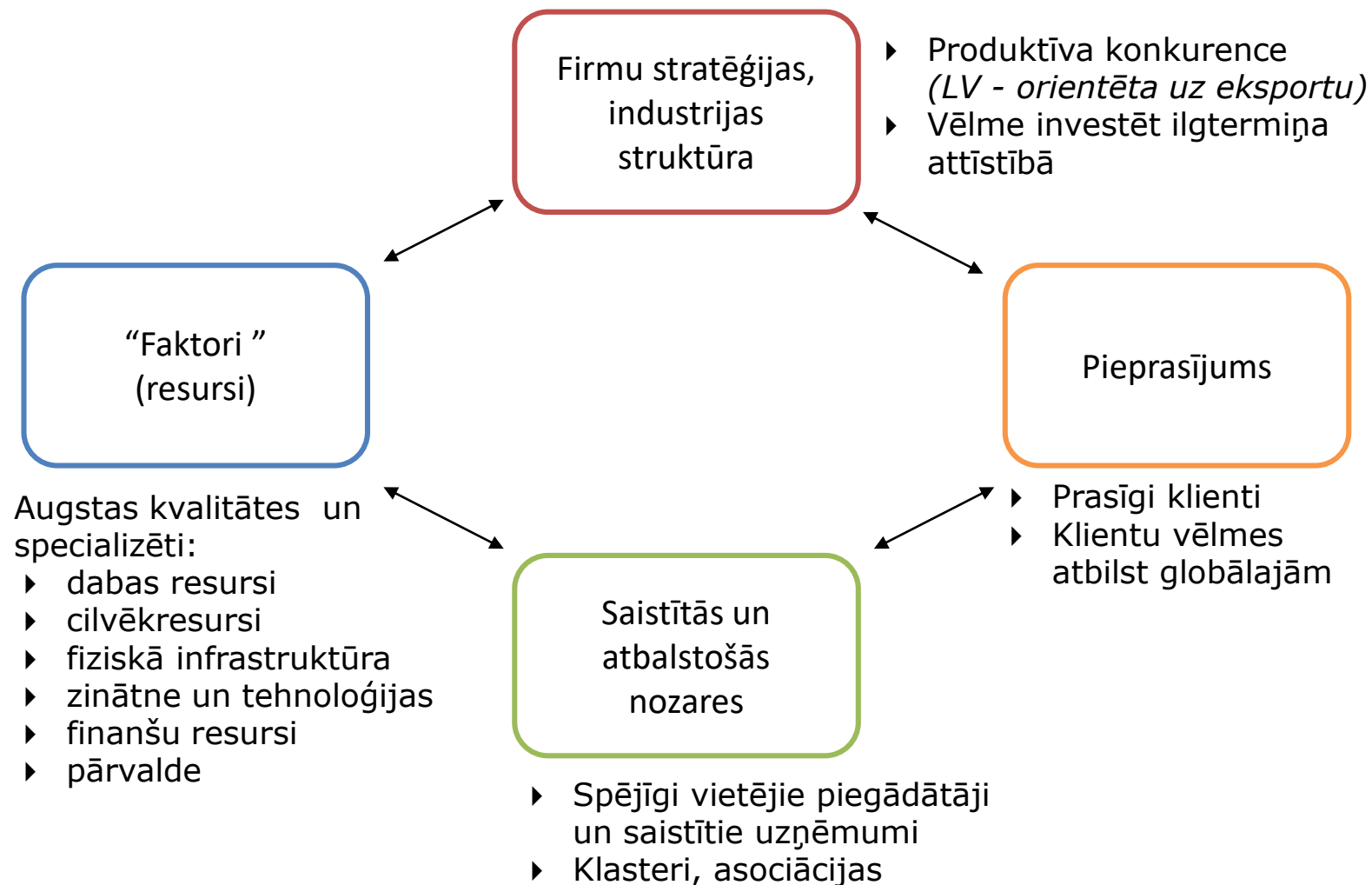

**Galvenais iemesls – visiem jāmacās – ražotājiem, tirgotājiem,
izglītības sistēmai, valsts pārvaldei**

Valsts administrācijas
skola

KAS NOSAKA NOZARES ATTĪSTĪBU? PORTERA "KONKURĒTSPĒJAS DIMANTS"

Valsts administrācijas
skola

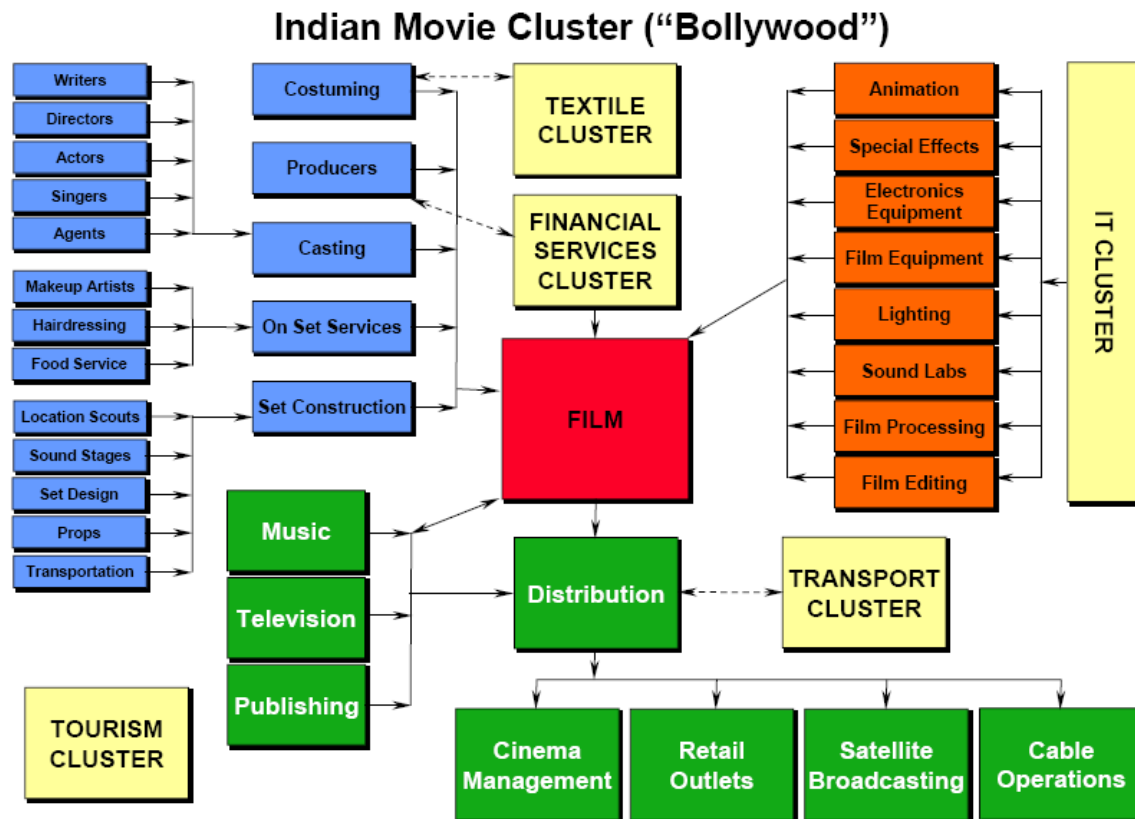
INOVATĪVAS NOZARES UZBŪVE - KLASTERIS

Saistītie uzņēmumi un institūcijas, kas papildina viens otra darbību un iegūst no sadarbības:

- ▶ ražotāji
- ▶ tirgotāji
- ▶ piegādātāji, pakalpojumu sniedzēji
- ▶ finanšu institūcijas
- ▶ infrastruktūras nodrošinātāji
- ▶ universitātes, R&D uzņēmumi, produktu darbnīcas
- ▶ pārvaldes iestādes, vietējā sabiedrība

Formālās klasteru organizācijas:

- ▶ palīdz izstrādāt kopējo stratēģiju
- ▶ saskaņo dažādu uzņēmumu plānus
- ▶ nodrošina kopīgos pakalpojumus
- ▶ lobijs

Source: Research by Harvard student team (Vivake Bhalla, Prasad Bhamre, Vanessa Liu, Kellie McKnechie, Rahul Mehendale)
GCR India 2003-01-05-04

Copyright 2004 © Professor Michael E. Porter

Valsts administrācijas
skola

PUBLISKĀ SEKTORA LOMA - CIK DAUDZ PUBLISKĀ SEKTORA TEHNOLOĢIJU IR IZMANTOTAS IPHONE?

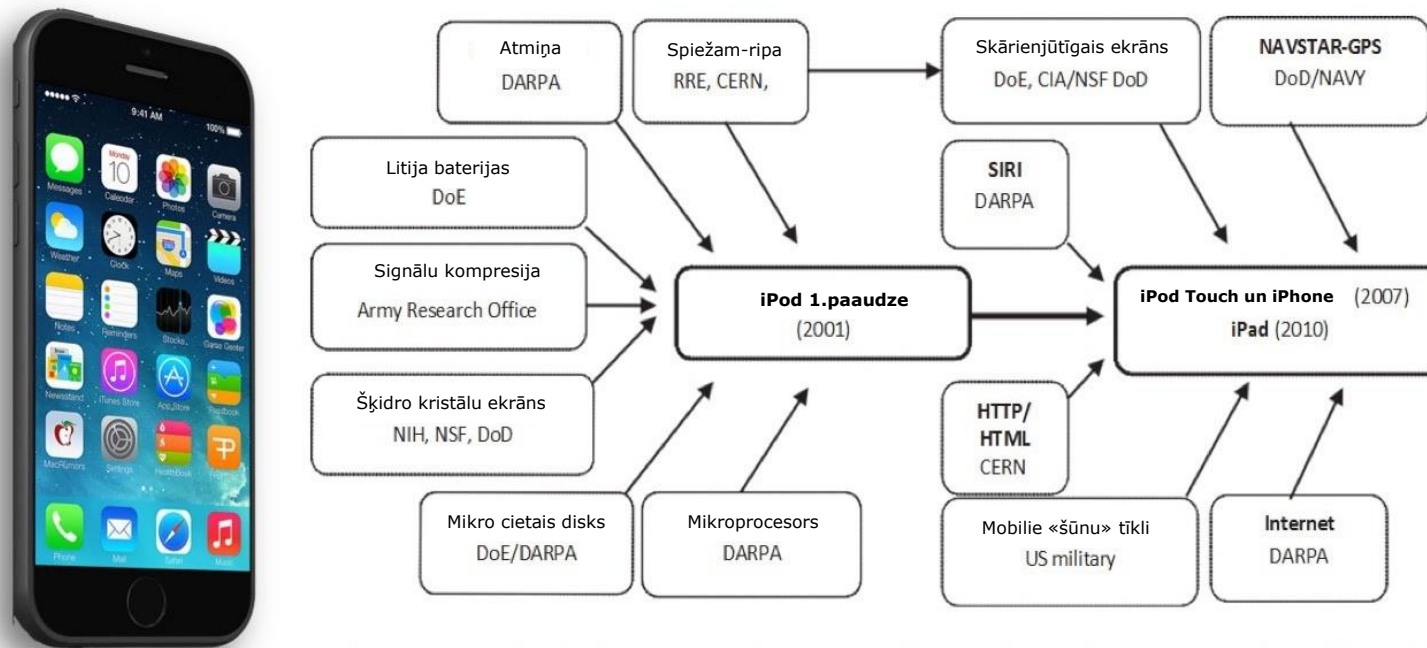

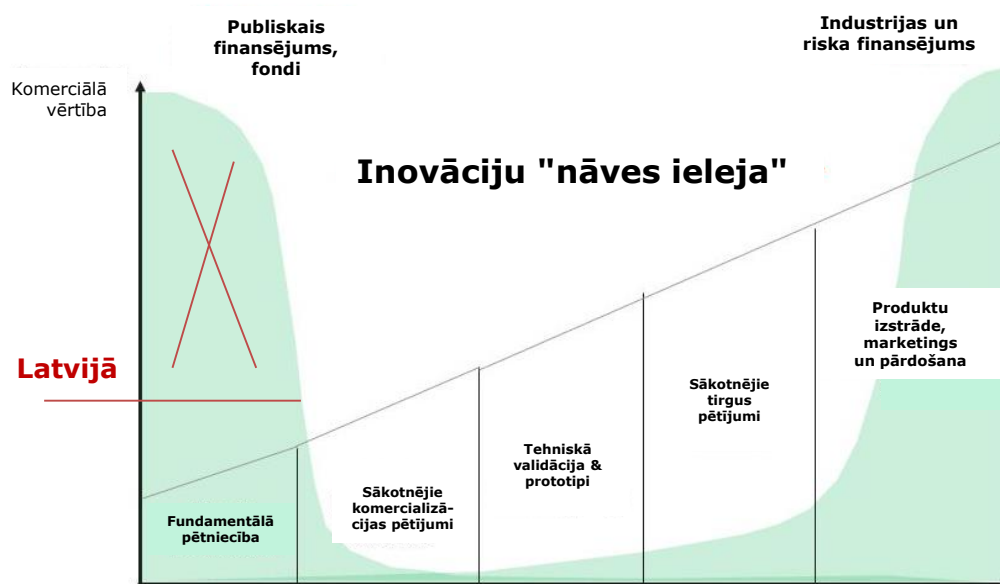
Figure 13 from *The Entrepreneurial State: debunking public vs. private sector myths* (2015, p. 116)

- ▶ Fundamentālā pētniecība ir dārga
- ▶ No pētniecības līdz produktam ir pārāk ilgs laiks
- ▶ Zināšanas “noplūst” - viens pēta, bet iegūst citi
- ▶ Zināšanas ir ieguvums visai sabiedrībai

Valsts administrācijas
skola

PUBLISKĀ SEKTORA LOMA

- Uzlabot «uzsūkšanas spēju» (*absorptive capacity*) – spēju saprast un iemācīties no ārvalstīm nākošās tehnoloģijas
- Finansēt inovāciju «nāves ieleju»
- Piesaistīt ārvalstu tiešās investīcijas, jo tās dod piekļuvi zināšanām, tehnoloģijām, tirgiem
- Palīdzēt atklāt jaunus tirgus – tas ir dārgi, tos “nevar iedomāties”, viens atklāj - iegūst visi
- Mazināt koordinācijas izmaksas, palīdzot sarunāties (konkurējošām firmām grūti vienoties, izstrādāt visas nozares stratēģiju ir dārgāk nekā vienas firmas)

Valsts administrācijas
skola

REĢIONI PARASTI SPECIALIZĒJAS. KĀDI PIEMĒRI ATRODAMI LATVIJĀ?

Valsts administrācijas
skola

**Nosauciet 3 vienkāršus taktiskus
gājienus vai aktivitātes kā veicināt
reģionālās inovācijas!**

Valsts administrācijas
skola

NEAIZMIRSTIET!

1

Veidot vietējo *ekosistēmu*: uzņēmēji + organizācijas + publiskais sektors + izglītība un zinātne

2

Samazināt *koordinācijas izmaksas* – palīdzēt sarunāties un sadarboties, neskatoties uz esošo konkurenci

3

Izglītēt un palīdzēt atklāt iespējas un tirgus

4

Palīdzēt attīstītu starptautisku sadarbību (eksports, partneri, speciālisti)